

GRANTY ŘEŠENÉ PS GEROPSYCHOLOGIE

Od 1.1.2018 řešíme projekt **Kognitivní superaging** (akronym **KOSA**; řešitel Miloslav Kopeček; GAČR 18-06199S; 2018-2020).

Cíle studie jsou i) potvrdit rozdílné kognitivní domény v rámci naší neuropsychologické baterie za použití konfirmační faktorové analýzy, ii) vysvětlit rozdílnou úlohu kognitivní rezervy a kognitivní údržby, iii) popsat kognitivní superaging vedle paměti i v dalších námi určených doménách.

Od 1.1.2017 řešíme projekt **Vliv urbanizace na kognitivní výkon u starších osob** (akronym **COURAGE**; řešitelka: Hana Štěpánková; GAČR 17-14829S; 2017-2018).

Cílem studie COURAGE je zjistit, zda existují rozdíly v kognitivních výkonech mezi kohortami zdravých mladších seniorů – starobních důchodců (ve věku 60-74 let; N=360) ve třech definovaných typech sídel, v Praze, menších městech a na vsi. Zjištění pak mohou přidat důkazy pro hypotézy „syndrom životního tempa (pace-of-life-syndrome)” a “použij či ztrať (use-it-or-lose-it)”, a rozšířit naše znalosti mediace změn v plasticitě kognice během lidského života. COURAGE vychází z pilotních dat získaných při studii NANOK.

Od 1.1.2016, řešíme projekt **Kognitivní prediktory neurodegenerativních onemocnění (KPN)**; řešitel Ondřej Bezdíček; GAČR 16-01781S; 2016-2018).

Cílem této longitudinální 3-leté studie je propojit kognitivní prediktory (explicitní paměť ad.) s atrofií MTL (prostřednictvím magnetické rezonance, MRI, v prvním a třetím roce) pro vyhodnocení jejich prediktivního potenciálu pro konverzi zdravého stárnutí do mírné kognitivní poruchy (MKP) či rané demence v důsledku Alzheimerovy nemoci (AN). Takto budeme testovat hypotézu, zda neinvazivní a levné kognitivní zkoušky jsou spolu s MRI efektivním nástrojem pro ohodnocení rizika konverze ZS do MKP či rané demence v důsledku AN. Tento projekt přímo navazuje na projekt NANOK.

V letech 2012 - 2015 jsme řešili projekt **Národní normativní studie kognitivních determinant zdravého stárnutí (NANOK)**; NT13145; řešitel Miloslav Kopeček).

Cílem studie NANOK byla především tvorba norem neuropsychologických metod pro screening a diagnostiku kognitivních poruch u starší populace, jež dosud v ČR scházejí. Výkony v neuropsychologických testech přitom často bývají mj. závislé na jazykové verzi, na vzdělání a věku vyšetřované osoby. Proto není vhodné přejímat normativní údaje ze zahraničí, případně od mladších věkových skupin. Neuropsychologické vyšetření je nedílnou součástí diagnostického procesu při podezření na kognitivní poruchu (např. syndrom demence). Výsledky průběžně publikujeme v ČR i zahraničí a předkládáme odborné veřejnosti na vzdělávacích akcích a konferencích.

V rámci Psychiatrického centra Praha, předchůdce NUDZ, jsme se v letech 2006-2010 podíleli na řešení projektu **Tréning kognitivních funkcí u stárnoucí populace - efektivita a využití** (MŠMT 2D06013). Projekt se zabýval objektivními i subjektivními změnami kognice u starších osob po absolvování kurzu trénování paměti, který vedla

předsedkyně České společnosti pro trénování paměti a mozkový jogging (ČSTPMJ) Ing. Dana Steinová. V návaznosti na tento projekt jsou dostupné některé **publikace** (např. [Preiss & Křivohlavý, 2009](#); [Štěpánková a Steinová, 2009](#)) určené především trenérům paměti. Další práce byly publikované v odborných časopisech ([Preiss, Lukavský a Steinová, 2010](#); [Štěpánková et al., 2012](#); [Bezdíček, Lukavský a Preiss, 2011](#)).